

Cumaru

ATIBT: cumaru; NEN-EN 13556: cumaru (GB), cumaru (F), Cumaru (D), Code DXOD

Andere namen

Cumaru (Brazilië), gaiac de Cayenne (Frans-Guyana), ebo (Honduras), tonkawood, tonkabean (Guyana, Groot-Brittannië), charapilla, cumarut (Peru), tonka (Suriname), sarrapia (Venezuela, Colombia).

Botanische naam

Dipteryx odorata (Aubl.) Willd. (= *Coumarouna odorata*), *Dipteryx alata* Vogel, *Dipteryx magnifica* (Ducke) Ducke, *Dipteryx* spp., *Taralea oppositifolia* Aubl. (= *Dipteryx oppositifolia*).

Familie

Leguminosae (Papilionaceae).

Groeigebied

Tropisch Zuid-Amerika.

Boombeschrijving

Hoogte ongeveer 30 m, maximaal 50 m, met een goed gevormde, rechte takvrije stam van 18-24 m lang. De diameter is maximaal 1,2 m.

Aanvoer

Gezaagd hout.

Houtbeschrijving

Kernhout en spint zijn duidelijk van elkaar te onderscheiden. Het spint is lichtgeel. Het kernhout is geelbruin tot roodbruin, meestal met geelrode aderen. Cumaru voelt enigszins olieachtig aan en heeft vers een zwakke vanillegeur en smaakt naar ranzige olie.

Houtherkenning

Zwaar, bruinachtig hout, op kopse vlak duidelijke aliform tot confluent parenchym en op het dosse vlak etagebouw.

Draad

Kruisdraad.

Nerf

Matig grof.

Volumieke massa

(850-1050(-1200) kg/m³ bij 12% vochtgehalte.

Krimp (nat naar 12% vochtgehalte)

Radiaal 2,0% en tangentiaal 2,6%.

Drogen

Zeer langzaam. Cumaru krimpt vrij gering tot middelmatig en heeft bij voorzichtig drogen weinig neiging tot eindscheuren en vervorming. Een ijklijn voor het uitvoeren van elektrische houtvochtmetingen is niet beschikbaar.

Hardheid volgens Janka

Langsvlak 15.700 N.

Bewerkbaarheid

Cumaru laat zich door zijn grote volumieke massa wat moeilijk bewerken. Het laat zich echter goed schaven en, uitgezonderd bij sterke kruisdraad, wordt het geschaafde oppervlak zeer glad. Laat zich goed draaien.

Spijkeren en schroeven

Voorboren noodzakelijk.

Lijmen

Slecht.

Buigen

Niet bekend.

Oppervlakafwerking

Goed.

Impregneerbaarheid

Kernhout 4, spint niet bekend (volgens NEN EN 350).

Bijzonderheden

De zaden (bonen) leveren een smaakstof die wordt gebruikt als een vervanger voor vanille. Binnen cumaru worden rode en gele varianten onderscheiden welke gemend op de markt worden gebracht. Rode cumaru is afkomstig van de boomsoort *Dipteryx magnifica* en zou iets minder duurzaam zijn dan gele cumaru vooral afkomstig van de boomsoort *Dipteryx odorata*.

Toepassingen

Zware duurzame constructies, damwanden, geluidsschermen, brug- en steigerdekken, vrachtwagenvloeren, straatmeubilair, boten- en scheepsbouw, buitenbetimmeringen, finer voor meubelen, draaiwerk, sjoelschijven, beeldhouwwerk, surrogaat voor pokhout (niet voor lagers). In de landen van herkomst wordt het gebruikt voor kapblokken en slaghout.

Sterkteklasse

Herkomst Brazilië sorteerklassen C3 STH (NEN 5493) is ingedeeld in sterkteklasse **D60** (NEN-EN 1912).

Duurzaamheid

Relatieve weerstand tegen schimmels

Kernhout klasse 1 (NEN-EN 350: praktijkervaring en veldonderzoek).

Relatieve weerstand tegen dierlijke organismen

Kernhout: drooghoutboorders D, termieten D en marineboorders S (NEN EN 350).

Houtvademecum 2018, Centrum Hout/Vakbladen.com